

fej	caput	nagy mellizom	m. pectoralis major
homlokcsont	os frontale	deltaizom	musculus deltoideus
falcsont	os parietale	kétfejű karizom	m. biceps brachii
nyakszirtcsont	os occipitale	háromfejű karizom	m. triceps brachii
öreglyuk	foramen magnum	négyfejű combizom	m. quadriceps femoris
halántékcson	os temporale	szabóizom	m. sartorius
ékcson	os sphenoidale	legnagyobb farizom	m. gluteus maximus
töröknyereg	sella turcica	Achilles-ín	tendo Achillis
ekecsont	vomer	orrüreg	cavum nasi
könnycsont	os lacrimale	orrsövény	septum nasi
orrcsont	os nasale	gége	larynx
járomcsont	os zygomaticum	gégefedő	epiglottis
felső állcsont	maxilla	pajzsporc	cartilago thyroidea
állkapocs	mandibula	gyűrűporc	cartilago cricoidea
szájpadcsont	os palatinum	kannaporc	cartilago arytenoidea
szemüreg	orbita	légcső	trachea
homloküreg	sinus frontalis	hangszalag	ligamentum vocale
arcüreg	sinus maxillaris	tüdő	pulmo
nyelvcsont	os hyoideum	hörgő	bronchus
gerincoszlop	columna vertebralis	hörgőcske	bronchiolus
csigolya	vertebra	léghólyag	alveolus
1. nyakcsigolya (fejgyám)	atlas	mellhártya	pleura
2. nyakcsigolya (forgó)	axis	rekeszizom	diaphragma
keresztcsont	sacrum	szájüreg	cavum oris
farkcsont	os coccygis	fog; fogak	dens; dentes
borda	costa	nyelv	lingua
szegycsont	sternum	fültőmirigy	parotis
lapocka	scapula	állkapocs alatti mirigy	glandula submandibularis
kulcscsont	clavicula	nyelv alatti mirigy	glandula sublingualis
felkarcsont	humerus	torok	faux
orsócsont	radius	szájpadmandula (torokm.)	tonsilla palatina
síngcsont	ulna	garatmandula (orrgaratm.)	tonsilla pharyngea
kéz	manus	garat	pharynx
kéztő	carpus	nyelőcső	esophagus [kiejtése: özofágusz v. ezofágusz]
kézközép	metacarpus	gyomor	ventriculus/gaster
kézujj	digitus manus	patkóbél (nyombél)	duodenum
ujjperccsont(kézen,lábon)	phalanx	éhbél	jejunum
medence	pelvis	csípőbél	ileum
csípőcsont	os ilium	máj	hepar
szeméremcsont	os pubis	epehólyag	vesica fellea
ülőcsont	os ischii	hasnyálmirigy	pancreas
combcsont	femur	vakbél	cecum [kiejtése: cőkm]
térdkalács	patella	vastagbél (remesebél)	colon
sípcsont	tibia	végbél	rectum
szárkapocs	fibula	féregnyúlvány	appendix vermiformis
láb	pes	végbélnyílás	anus
lábító	tarsus	vese	ren
lábközép	metatarsus	húgyvezeték	ureter
lábujj	digitus pedis	húgyhólyag	vesica urinaria
sarokcsont	calcaneus	húgycső	urethra
rágóizom	masseter	herezacskó	scrotum
fejbiccentő izom	m. sternocleidomastoideus	here	testis
trapézizom	musculus trapezius		

mellékhere	epididymis	nyúltvelő	medulla oblongata
ondóvezeték	ductus deferens	kisagy	cerebellum
ondóhólyag	vesicula seminalis	szaglóideg (I.)	nervus olfactorius
dülmirigy	prostata	látóideg (II.)	nervus opticus
hímvesző	penis	szemmozgató ideg (III.)	nervus oculomotorius
makk	glans penis	sodorideg (IV.)	nervus trochlearis
petefészek	ovarium	háromosztatú ideg (V.)	nervus trigeminus
sárgatest	corpus luteum	távolító ideg (VI.)	nervus abducens
petevezeték/méhkürt	tuba uterina	arcideg (VII.)	nervus facialis
méh	uterus	halló-egyensúlyi i.(VIII.)	n. vestibulocochlearis
méhnyak	cervix uteri	nyelvgaratideg (IX.)	n. glossopharyngeus
méhszáj	portio vaginalis	bolygóideg (X.)	nervus vagus
hüvely	vagina	járulékos ideg (XI.)	nervus accessorius
szűzhártya	hymen	nyelv alatti ideg (XII.)	nervus hypoglossus
csikló	clitoris	látóideg kereszteződés	chiasma opticum
kisajak	labium minus	gerincvelő	medulla spinalis
nagyajak	labium majus	szemgolyó	bulbus oculi
emlő	mamma	szaruhártya	cornea
emlőbimbó	papilla mammae	szívárványhártya	iris
szívburok	pericardium	szembogár	pupilla
szív	cor	sugártest	corpus ciliare
kamra	ventriculus	lencsefüggesztő készülék	zonula ciliaris
pitvar	atrium	szemlencse	lens
szívsövény	septum cordis	üvegtest	corpus vitreum
szemölcsizmok	musculi papillares	ínhártya	sclera
ínhúrok	chordae tendineae	érhártya	choroidea
félhold alakú billentyűk	valvae semilunares	ideghártya	retina
háromhegyű billentyű	valva tricuspidalis	sárgafolt	macula lutea
kéthegegyű billentyű	valva bicuspidalis/mitralis	éleslátás helye(látógödör)	fovea centralis
tüdőverőér	arteria pulmonalis	könnymirigy	glandula lacrimalis
aortaív	arcus aortae	fülkagyló	auricula
koszorúerek	arteriae coronaria	dobhártya	membrana tympani
lép	lien	dobüreg	cavum tympani
nyirokcsomó	nodus lymphaticus	fülkürt/Eustach-kürt	tuba auditiva
tobozmirigy	corpus pineale/epiphysis	kalapács	malleus
agyalapi mirigy	hypophysis	üllő	incus
a. m. elülső lebenye	adenohypophysis	kengyel	stapes
a. m. hátulsó lebenye	neurohypophysis	csiga	cochlea
csecsemőmirigy	thymus	Corti-szerv	organum spirale
pajzsmirigy	glandula thyroidea	félkörös ívjáratok	canales semicirculares
mellékpajzsmirigy	glandula parathyroidea	zsákocska	sacculus
mellékvese	glandula suprarenalis	tömlőcske	utriculus
nagyagy	cerebrum	bőr	cutis/derma
homloklebeny	lobus frontalis	felhám	epidermis
fali lebeny	lobus parietalis	irha	corium
nyakszirt lebeny	lobus occipitalis	bőralja	subcutis
halántéki lebeny	lobus temporalis	hajhagyma	bulbus pili
kérges test	corpus callosum	szőrszál	pilus
köziagy	diencephalon	faggyúmirigy	glandula sebacea
látótelep	thalamus	verejtékmirigy	glandula sudorifera
hipotalamusz	hypothalamus		
középagy	mesencephalon		
híd	pons		

Fő források: Dr. Donáth Tibor – Anatómiai atlasz, Medicina 1983.

Dr. Donáth Tibor – Anatómiai nevek, Medicina 1986.

Dr. Donáth Tibor – Anatómia - élettan, Medicina 1986.

[Összeállította: Gergely Tibor]

Latin betűk és betűkapcsolatok magyartól eltérő kiejtése

példák: [latin írásmód <jelentés> *kiejtés*]

- a** ejtése: mint a magyar *á*, amely azonban latinban lehet rövid is (szótárak jelölik csak a különbséget) [**fama** <hír, közvélemény> *fáma*]
- e** ejtése: *e* vagy *é*; (szótárak jelölik csak a különbséget)
- y** ejtése: *i*, vagy görög eredetű tulajdonnevekben *ü*; [**pharynx** <garat> *farinksz*]
- ae** ejtése: *é*; [**costae** <bordák> *koszté*]
- oe** ejtése: *ő*; [**poena** <büntetés> *pőná*]
néhány esetben külön o+e hangokat jelöl, ezt néha a helyesírás is jelöli
[**poëta** <költő> *poétá*]
- s** ejtése: *sz*; [**anus** <végbélnyílás> *ánusz*]
- c** ejtése: magas magánhangzók (e, i, ae, oe, y) előtt *c*, minden egyéb esetben *k*;
[**cor** <szív> *kor*] [**cerebellum** <kisagy> *cerebellum*]
- ti** ejtése: *ci*, ha utána magánhangzó következik és nem áll előtte s, t, x,
minden egyéb esetben *tí*;
[**potentia** <képesség> *potenciá*] [**testis** <here> *tesztisz*]
- qu** ejtése: *kv*; [**aqua** <víz> *ákvá*]
- gu** ejtése: ha utána magánhangzó áll *gv*; [**sanguis** <vér> *szángxvisz*]
- ch** ejtése: *k(h)*; [**schola** <iskola> *szk(h)olá*]
a kialakult gyakorlat szerint azonban a szó első magánhangzója előtt *k*, különben *h*
[**choroidea** <érhártya> *koroidea*] [**trachea** <légcső> *trahea*]
- ph** ejtése: *f*; [**diaphragma** <rekesszizom> *diafragma*]
- i** ejtése: *i*, [**ileum** <csípőbél> *ileum*]
de ha két magánhangzó között áll, vagy szó elején áll és magánhangzó követi,
akkor ejtése: *j*. [**Maius** <májusi> *májusz*]

Alapvető anatómiai kifejezések

[Az irányt jelölő szavak végén – az általános szabálytól eltérően – az *s* betűt *s* hangnak szoktuk ejteni.]

superior	feljebb levő, felsőbb
inferior	lejjebb levő, alsóbb
anterior	elülső
posterior	hátsó
medialis	[<i>mediális</i>] középső, a test középvonalához közelebb fekvő
lateralis	[<i>laterális</i>] oldalsó, a test középvonalától távolabb eső
proximalis	[<i>proximális</i>] a végtag törzshöz közelebb eső része
distalis	[<i>disztális</i>] a végtag törzstől távolabb eső része
frontalis	[<i>frontális</i>] homloki (homlokkal párhuzamos sík)
sagittalis	[<i>szagittális</i>] nyílirányú (a test jobb és bal oldala között középen húzódó sík)
horisontalis	[<i>horizontális</i>] vízszintes
cranialis	[<i>krániális</i>] koponya felé eső
caudalis	[<i>kaudális</i>] farki vég felé elhelyezkedő
ventralis	[<i>ventrális</i>] hasoldali (hasi irányú)
dorsalis	[<i>dorzális</i>] hátoldali (háti irányú)

sinister	bal	arteria	verőér
dexter	jobb	vena	visszér
internus	belső	musculus	izom
externus	külső	nervus	ideg
corpus	test	ganglion	idegdúc
os	csont	glandula	mirigy